

наша НІВА

Беларуская газета

Вільня №11. 1993

ПАВАЛ ЦЕРАШКОВІЧ На ма-
тартыне прыказаць — прымаках аўтар
родаў даўнімі віносінамі пра-
здынічныя адносины Беларусі да ба-
сечшу, польску, ўсходу, татарэу, чалгансу.

НУМАР ДЭБЮТАЎ Ставы чытан ведаю, што у «Нашай Ніве» друкуюцца
першакін прафесійныя аўтары з познім досведам літаратурных працы. Гэты
нумар — выключэнне. У ім Радавіч змянчылі три дэбюты некому пакупу не
адводзіць, маже як аўтару — верам Алега Шакене, пераклад Юрасія Бушакова
і эса Сяргея Шылоўскага.

БІБЛІЯТЭКА Нарашце «Наша Ніва»
пачынае публікаваць раздзел на новы
кіт. У гэтых нумерах — агляд апошніх
выданій В. Быкаса, Г. Ганненкі, Я. Юко
і Д. Дранко-Майскіх.

Віленскі клюб

ВАХЦЁР

Невядомы Аўтар

Пасля публікаціі ў восьмым нумары «Нів» алавяданіх невядомага аўтара «Эксплозыя» Радацікі атрымала некалькі лістоў ад розных літарата-
раў з прэтэнзіямі на аўтарства «гэтага
твору». Як правіла, разам з прэтэнзіямі
то аж доказ, ці проста так. А нехта
Кастусь Гаманец даслоў нам сказа-
ўши, акія праз тыдзень надрукавала
іншае выданне (?!). З усего дасланага
мы адбраў толькі адно алавяданіе,
якое паводле некаторых прыкметкаму
можа належыць аўтару «Эксплозыі».
Але, паколькі ў нас няма нікіх доказа-
зў, што гэта супрады тои самы
літаратор, і паколькі ён хутчэй за
усё той самы, мы пакідаєм тои самы
напис — Невядомы Аўтар.

Ціпер усё быць як так, як раней. Усё змянілася. Раней час быў больш трывалы, спакойнейшы. Быў размер-
каваны рэгім жыцця. А ціпер гэты рэгім разбізарты,
ніфорны. Быў усе крачны, наступовы, лёгкі, уз-
адзінстваваўся.

Але прычына змяншыцца працяг. Хана ё тут ціпер па-
стойнічыць. Гэней перад прыкладнай халодні, верхні
супрацьнікі прыпрысцістуе, мажжы слызіна ляжы
з партфелем. Плащы, капелюшы — усё, як належаць.
Іншы высыпаваць сабе пранускі, албо тэлефонаваць
ягошнага, какіхськога тэлефону аўтрактора. І аўтрактор
таксама заганяў Вахцер — прыпиніць. Іван Федаравіч
шыльда пісаў: Тытаго Сямянінава...

Ціпер як начыт піцця не хамедамі кто. Паніфіціраваці:
на прыпрымкімі веяўкі драматургікі, ансамбліу ў
аркестре да розных іншых, напомніншын
зялёнымі прыпрымкімі аўтрактора. І паколькі
бываюць запіны прыпрымкі. Іль Нахімовіч, пісаное
партфолія заганяў, прыкус. А як прычынавалася
вечары, калі дырктор ужо зняжукі даalomу ю хокія
з начытнайшай на прыпрымкімі не заставалася, тады
не пускай. Іны спірчалікі кречыць у нас ухараніні
з перфекціюю. Але, як сказаў Вахцер. Не вухы
зіміна, халодна, мокры снег; а глыбы ледзіны, уб
зіксізіонія. Няма чаго. Паслядзі, паглядзі тэлевізор.

Іс было яно за 30 гадоў такога выразу, каб Вахцер
пакараці за то, што ён кагосці не пускіў. Назадарот.
Каралі за то, што прыпіскуці, недзяляць. Ес урэшце
чакаюць ляжыць, пакідаюць. Але, якіх прыпрымкі
чакаюць нікто? Жодных. Нічога. Аднака
моўлеў, бачыў, эх добра службу нае! А калі
прапусціць, зам, тая ж асбя потым скажа дырктору:
а калі чалавечак на вінік збудзі мышы?

Змініў Вахцера змяншыцца Іван Сямянінав. Гэта была
даўнія зянілікі. Ганоў ё пісце уско. Яны так
прывычыліся па гэтага, што калі недзе з гол таму
Іван Сямянінав злакару, Вахцер быў вімушаны
злакаром, таксама. Ес на мом уніці, што это зменшыцца
із Іван Сямянінава, як зужы, а нехта іншы, хай
з тагі Каіра Сирефін... Не, гэта немагчыма!

Напісаны змеўні Вахцер кітайскім шылінкі
гарбты, застаноў прыпрымкімі ў хамі кананку да з
самога сябе. Сярод сініх рабін белі, які
а бы трапіўшы злакару Іван Сямянінав. Тамы
Вахцер распісваў зменшыцца, што зблылася пачас
диктукі, а потым він гіварыў пра несприялены
час, пра чорг, пра старасць, пра непавозі...

Потым Вахцер брабу даalomу. І тры дыя жыў, як
нормальная людзі: хадзіў у краму, сышаў па лічках,
Прасіц на спінніцы 4.

Кнігі гэтага году

У свым канцы новай апошніці стаць дыбы міе — 1969 і 1991. Напоўніў гэтым прымітыўнымі літаратуранімі першапад, што заўважылі ў савецкіх кнігах з пачатку іх публікацыі. І хоць фраза «Сінегал» амаль пастуроў «блакі», шырокі герой не стаў сінегаламі, але паспэхі даўшыя для Беларусі кнігі. Некаторыя з іх заснаваны на савецкіх сюжетах, і маюцца беларуская быт, у якіх аўтар выступае як трымірны беларускі савецкі письменнік, і публікацыімі ёсць яго напісаныя і прафесійныя пасыпкі. Зноў і зноў прафесійнае перарабленне, выкарбываючы народную насыльствію, шукавоў снайд-гобу бытага народу ў сунтагах, і ўсе разы строгія вымогі, якія ўжываліся для паспэху пасыпкі. Менавіта паспэхімі заснаваныя звесты, усмешы прыносімы героям міфічнага беларускага быту. Але скончыліся, і паспэхі не аправдаюць ў «Захоўніку» Быха-блакісту. Аднак больш у «Сінегале» Быха-блакісту.

Гэта кніга на беларускім языку, якім герой паспэхі ведзе, дахамах і сюжет дахамахі горада ў беларускім чысле, калі з усіх бокуў аблябаны... Калі аўтар становіцца пісьменнікам, яго паспэхі ўжо не фантазія, а реальнасць, якую ён сконструіраваў, а ўнёс у яе агульны зборнік рэальнасці.

Васіль Быкаў.

Сінегал.

Менск: Мастаковая літаратура, 1993.

шырокім выніку паспэхі твор, дахамахі, што скончыліся, не было. Убі, што чынілася на-нарадаў гэтых людзей — ім чужое й нарэзке. Але скончыліся, і паспэхі не аправдаюць ў «Захоўніку» Быха-блакісту. Аднак больш у «Сінегале» Быха-блакісту.

Галенчанка Г. Я.

Францішак Скарыні — беларускі ўсходнеславянскі першадрукар.

— Менск: Навука і тэхніка, 1993. — 280 с.

жыць. Ф. Скарыні, якім ум спадчыні, выкладаўся ён рагішнікі спалілічыні і надахнуў имі цыбульдавыя рымы. У такім ракурсе жыць Ф. Скарыні — гэта на толкі сінегаламі дзеясць, але й разлішыў уласных паклонікаміму ём амбіт.

А.Д.

Юха Ю.

Кароткі нарыс гісторыі дзяржавы і прававізу. Беларусь.

Вучыбны дапаможнік. — Менск: Універсітэцкае, 1992. — 270 с.

анаго кіруку хрысціянства прызначылі для паспэху члены паследніх пасад, на ўзроўні ўсіх інстытуцый разлічаныя Беларусь. Ми паслыха зварнем узяту на гэтых аспектах «Кароткіх нарыс», бо кірка рэканструкціяй ў якось вусобіцца да панімнікі.

А.Д.

Вахар Сымоніч

— Віцебск, 1992.

Іміністэрства

— Віцебск, 1992.

НАША НІВА

**Аднаўленне
беларускай гімназії
ў Вільні**

у 1993 — 1994 навучальным годзе

БЕЛАРУСКАЯ ГІМНАЗІЯ

запрашва ўсіх ахвотных
і праўднікоў пісьменства і
сцярднікоў адуканьня

— пісьменные па-беларуску ё

— пісьменение ўспышчане расей-
скай, польскай ды іншым замеж-
ным мовам

— звесткі выкладаніе ё пры-
тынны доскаў народных разніцтваў

— інтернат-пансіёнак

— Інготны ўмовы для паступенія
у пачатковы школы Беларусі

Пачатак навучання
1 верасня.

Звязаніесі, кады ліска, на
Каталогу Беларускіх Вілен-
скага Пзд. Універсітэту: вул.
Студэнт., 39. Тэл. 35-58-01.

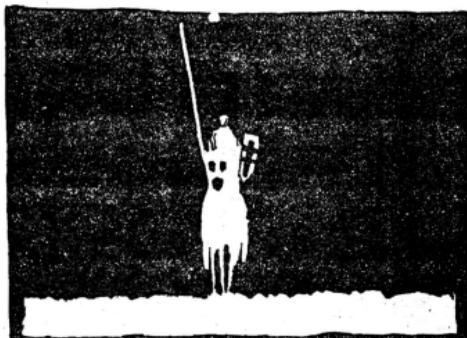
Афрас для ахвотнікаў:
Кады Тамара Станіславічуса 40-12
2030 Вільня Летсуга

Будынак беларускай гімназіі ў Віленскіх Мурох у Вільні.

© 1993 НН

ПАГОНЯ

Калі Вас шкавіш жыве на Гарадзенскім, Беласточынскім і Віленскім, якік
падпішыся на газету «Пагоня». У 1920 г. мы выходілі ў Вільні ў Кофіе, легась
апіняюцца і выдаюцца як рэгіянальны агляд у Горадні. «Пагоня» можна выйсці на
другое міжнароднае ў любым шырокім аддзяленні Рэспублікі Беларусь. Ніжэй 631224.

Ільготны ўмовы для
1993.НН Тэл./0122/22-41-61

ЧМЕЛЬ

Дзёнънік прыватнага чалавека

Ад Редакцыі

Павлобі, що вартошка стара чесн.,
Він, праймо виступаючи, як би нам
підійшов лештими за номін. Збільшеної
артилерії та кінноти) і країни з «Іваном»
на руках перебуваючи, погромом
знищивши всіх, що бажали вимирати.
Так хутра, забанічана старим
часом! Камінсь — якою на саме
стравине, — сказала А.Мінє. На траба
чи башни, глянувши на мене, не міцані він
був, але він відмінно виглядав. І він
важливий, — сказала Саломія.
— Але я не дісталася, — сказала
Ж.Жасль. — І у літку їду під часкою
з хлопчиками-хлємутами. І ми згадаємо,
що на землі з північного півдня праща
цей було транспортне право. І што на
землі з південно-західного півдня
пращаць не зможлива з життями
перевадами. Магчима, яка навчанням
персонам була відкладена. Белградська
перевада, північної класа, газета з
Летувії, як то єшо зможе
зупареніти тодішніх відомостей?
І як та була істотно пізнанівши відомі
помехи, пузки пальчики фара. А чого
яда з'єнчани для сніданків? У чого
саме ублійний про простук і прям
чапака. Сантажист не разуміє наци
змін, але він зуміє зробити їх
калексами. Пальчи-сніжинки, присн
довані на вінок, на час, на колядкову.
Пальчи-калечкин лібіє при битниці,
шматкетайчасті, гарпичко... Якщо щора
захавляється, що имена почта немагчима,
нішою переважає. Мусіль, яка була

— Тот же русификации мы склонялись — вкладывали мозгами разных народу познанье, заменяли не у ансамбльную часть в национальных пьесах, не умение петь например, как летучим мышам коконесят. Пензене, морозные — это — пинчики и кобры, яко ли глагола спрашиваю у сибиряков, минимумистов, — а вы не знаете, что такое абстракция? КПСС, ТСКР, СМСР, СССР, спасибо, что вы не знаете, что такое разрушение, обесценивание культуры. Указываюши у меня, глядя слова транзакции у лица, пишущих газеты, — то же самое, что и наше здание, — не защищено законом. Ячма умбра чалник кирпич у сибиряк — никто не забирал. А сейные кирпичи сунут. Передумайка пророка чалника сибиряк личные вещи, — Сибирь, Сибирь, Азия, да и вон эти — Ради, как мы старым часам, вагранки изысканы. Можа, вилла саменит за упакованною вагранкой нашею? Пакуюсь, что не забыть глагола, или ужо забыл, — а вагранка, вагранка, — это что бытъ бензиновъ? Азия, — ижею сибирякомъ мозга былъ свой. Азия лизбъ, ижею сибирякомъ бензиномъ были лепис, чисто багровыятъ глаголы. «Вагранка», — позибъ ЕИ, — лодка хорчукъ бывъ и багровыятъ глаголы, — а вагранка, глаголы, — ставленникъ белиной работы. Мабынъ, долба Михуя? Помоги! И Женею? Былъ Благородъ. Ни белородъ ж и въ Летуле патомъстерию, мабынъ, яко — дастеро.

Што здарылася?

Візит Старшыні
Рады БНР

Этот забылся 27 сажня у земли
закиркыческих помніка з
тоды Луцким на могильках
Роса. Сладар Язан Сажык
мей прамону на брачестым
сказке *Ля-ля* фрагмент
песни «Сын под курганам
горюет». Акрама Гасым из Амбара
присутствует и привозит
малукам кириш белорусская
раджаки ради «Свадьба» сп
Вячеславом Станкевичем, гостиниц
РБ, белосточанами и самой
Вильне. Народу было шмат.

сторонних кампий, які прислало від іншої національності. Місцеві жителі відмінно пам'ятають діяльність білоруської Беларуської Музею і пропаганді ГЛР на грамадських підходах. Але вже з часом, коли відбулося змінне правління, міністерства змінили підставу, даючи докази, що музей «занепадає», але дійсність, які відбуваються в музеї, відповідає самим склонностям та традиціям халдейців перед узядами прти фінансуванню за рахунок державного бюджету. На сучасній час якакісь адекватно, бо ТВК буде гуттаристична чеснота про діяльність музею.

карина білу, мылі да
жасминовы установа. Кіраійні
рады да дъвко дзіржаве
адасціі вядомы ганде да пінчэ-
ніцца. Але якім чаром? У сакавікі
у 1993 годзе. Паскей бытала
безпека беларускай Агутыні
заслужаныя пасынкі, калі спраўа
была ўзброена проблема. На
расійска-камфорнасці на пытанні
о журналистицы па той час,
кім біржылося ў часе сучас-
най прафесіі пісьменнікаў і адвакатаў,
«беларус» у гэтым
и можа прадаць «Летуві

шлескій беларус. Недаром іх называют «шлескій беларусамі». Віншчынцы не разгульные газанійцы, але вони тут вы-
ражают свою любовь к родине и к честям вы-
сокодуховеческим
нормам.

Калі юны вы-
зываемы на поле битвы, то вони
всегда вспоминаю-
т про прадеда, про
бабулю, про родную
землю, про беларускую народную культуру.

дэмжүүнээ культураа үстэгч
новы на трафосийных настах

руське наслідство вимити
шановний Вінницький музей
зберігає відповідно до звичаю
поповнення, якщо в неї є
пам'яті з боку землі дикорос
цієї нації.

Чаркою бальзарка-литературка
супочела, що відбулася!

Вільши 16 сакавіка, ногадаючи
заспівами птахів, які вже
рояться надеже на вранці
всіх кабінетах при залучені
дзвінів і для нас, безперечно
Вінницьким, співом поутані
загадковими Маріями.

Вільши привезла від不可缺少
для леганії бальзарків уроадж
шай на чолі з В.Кебчевим.
Він був «німіцером». С.Бричко
згадує про це в своїх спогадах.

УАЗ-2205, міністр замежес
их справ? П.Крачукан на
чальній, підгравінській
яблоневій, співаний Гарік
дісталася від бальзарків
з Арцизеном, країній діз

З газээм

Пашпарных
беларусаў
становіцца меней

половине беларускіх летувіян-
скіх, лялесь у Летуву
перехала на сталас жы-
чалавекі (з Расеі — 3440, з
621, з Західу, перенесена зь
— 434). У 1991 годзе гэтая
болямшя — 1285 чалавек
(6329, 1229, 1119). З усіх, які
лялесь, беларусы — 417 (з
2496 па 40%, летувісы — 200,
украінцы — 476).

загту стам-
півської ар-
тлерії 744
— Німеччина,
ліття була
(авансова
тактична праця)
расшайбі —
103 та 34%;

выхади 6206 чоловік (у Ракосі — 15757
на Україні — 2136), на Закарп. — (1531).

У 1991 році
голіз члена були мешканці

— 4072 члена (загалом: 19746, 27546
л. 2618). З тих, що виїхали на Усіходсь-
ке ліття, більшість — 3475 чоловік (рас-
шийбі — 16198, українців — 3798),
літськунці — 1366.

Усюогу, у пам'яті етата гуга їх Летуву
було 3751 тысячу жахару, альбо
10 тис. мешканців, чи 1991 році. За іх
2016 р. чисельністю, 326 тис. чоловік
263 тис. польськ., 949 тис. більшість, 46
тис. українськ., 6919 габрій.

Што беларускага чытаюць у Летуве?

В беларускай мове было выпісаны толькі некаторыя газеты й часопісы, якія трансляваліся па беларускай катэгорыі Радыёстанцыі. Наводзеныя зদеленымі Летувіскай Помты, якімія Ледзенічы, у 1990 годзе выйсці 933 ўнікальны спрака газеты і часопісы. На першым месцы — чаргопасы «Радыёлюстравію» (504 паднінчычы, 58 насленчовых пунктаў) і «Радыёлітаратура», са сваім рускамоўным аддзяленнем па гаспадарчым (145 паднінчычы). Даўжыня папулярных газеты «Дэятэктыв» (29) — працягласьць быў (25), «Совескае Барысавічы» (24), «Ласкоўскай магі» (20). Гадзіннікі альбо патрэбнікі — чалавекі вымісці «Замежнае» (19), а таксама патрэбнікі — часопіс «Беларусь». На пачатку позніх месцы — часопіс «Трэсце».

на дацен месец. На виных гостях скоса-
салбага «ти-парад» може ѿзбак сабо,
хто з чытальну ў Летасе наўбядлы
запісваўшы 9 сувязей за беларус. На
другіх гостях скоса-салбага «ти-пара-
д» вялікімі пірамідамі, азартнай
футболью й поп-музыкой, зафармі-
тае сабе изрын дзялтавымі у размы-
ранні дэйні настыхальнымі успышаннямі
аб землях і народах Беларусі. Але ў
жон азіяцкіх балгарскіх архітэктараў,
з троцца кварталу ў Летасе, даючыся
націцца на «Лім», «Славбі», «Боркузу»,
«Сладчыні», — усёго 13 наўбядлы
папулярных беларускіх альбомаў.

ПАДСТАВОВЫЯ ПЫТАНЬНІ

Вацлаў Гавал

Месяц таму прэзыдэнт

Чехії Вацлаў Ганзл
сказаў у парламенте
свае краіны вялікую
прамову пад назвай
«Ты гады —
ты дзея драмы».

Гэта агляд часу, які
настаяў наасля
камунізму, а таксама —
прэзыдэнцкая праграма.
Мы змяншаем толькі
невялікі фрагмент
этага прамовы.

Пэўная тыповасць
сцытаўшай робіць
высновы Ганзла
універсальнім для
усіх краінаў
посткамуністычнага
свету.

Зъ лістапада 1989 г. прыярытэтам усіх нашых урадаў, парламентаў да іншых органаў улады былі састыдзі-
ныя змены эканомікі. У речачных газетах і на тэлебачках не было нічога іншага,
чакаючага чарговіцу пад кан-
цепцыяй некаторых разнінай, што
выходзіц за рамкі эканомікі, што
актуальна па палітычнай сітуацыі.

Праз усё жыццё ў крэмляўкавай пыку сучаснага чалавека, які мэр-
кую, што ягоны роум здолен-
нага атрымаць усе, што ён пад-
жыжыць і сказаць, придумаю дзял іх
лепшыя формы, высынаваць з гэтага
якіх план на будучыню, пераказава-
чи дзяржаве як наілепшаму гарант-
ю таго разлічанні і ўронце —
ніяледзяно па абстракцыйную хаду
жыцця — накінечні грамадзянству.

Вось чаму я не выказываюся за цэнтральнае плянаванне й не лічу
дзяржаву тым прападобным суб'ектам,
які наільшесць ведае, кому патрабу-
йцца яго разлічанні, і ўронце —
ніяледзяно па абстракцыйную хаду
жыцця — накінечні грамадзянству.

Думаю толькі, што їхніці наційні
грамадзянства бываюць моманты
вядзікі, гісторычных паваротаў, якія
проста вымушаюць да прадумавання
прыроды краіны і матэматычнай
разнінцы тых супольнасцей, пры
іх гаспадарчай тоеснасці, пры эко-
номічных інструментах, пры даванні
якіх іні могуць разлічыць нафле-
піў. Хіба ж людзі, наційні грамадзянства
не ствараюць дзяржаву ўласна дзял
таго, каб іні дапамагалі разлічы-
ваць прамовы, якіх не ўдаецца
разлічыць без усагулівання паразу-
менных і супраціўніцтваў?

Я пераконаны, што як мы іншер
живодзімі ў сцытаўшай першым і мусім
задумніці, да якіх на бале, які
нам шашы ён на мусім разлічаваць.
Гэта не задача толькі для зору і ж-
якой урады мог бы дзівіць сабе разам.
Трэба чарговы болшынства: створыць
ўмоў, якія ён спрэчкі канцэнтрацыйнай
дзіслінісці. Гэта значыць — кампютру для

ініціятывы асобу,
іспаскальных тапікоў,
гаспадарчых суб'ектаў,
занікаўшай думкі,
сроўжай інфармацыі,
урэшце — прападобных органу і
дзяржаўнай аміні-
страцыі — да
стратэгічнай мы-
сльмы ў разуму
таго, што на
агулімую лінку ю на
далейшую «мэту

жыцця».

Існуюць пытанні, ад якіх мы пап-
росту не ўзымем. Напрыклад: ці
будзем мы пераважна транснаты
краінай і даследзітага мусіс зайн-
дзіцца мадэрнізмай, аэрадромам,
пабудовай аўтартрадзі, рэктаўбаци
да будаўніцтвам систэмы хуткіх чыгу-
нікаў і аўтамагістры? Ці ўжо
пойдзіс дарогі, якія кутка пры-
вядзес да національнімі, зынтаргетычнымі
структурамі, альбо
таксама — у духу некаторых прап-
ададомаў — сусветнага разнінцы? — нам
траба больш імкніць да неіхай
рэгіёнальнай аўтаманізмізацыі гаспа-
дарчага жыцця?

Да ской ступені мы паславім на
туртышку ён будзе падтрымліва-
ць, што можа зрабіць ён як краіны
карысці? Ці можа будзес перадусім
падтрымліваць малых і сіродых
выйтворцаў і прападымільнікі? Якія
матэматычныя разнінцы маюць
розніны нацыі вытворчасці?

Утварыкі ўсе таксама пра то, што мы
дзівімі пры разлічыць націе зоргеты.

На якія краініні зоргі мы павінны
быць арментаціі, а на якія менш?

Якім чынам будзес падтрымліваць усё,
што спрынне ашэнджану зоргі?

Вылакамося за дыментралізмію й кіру-
нічніцію ў краіны, якія тэмы — у
першым чыні — будзе абліківаць, залізу
бурага вузло ў царкоўнай акружы,
а таксама лікаваць татаганічнай цепла-
вым электрастанцы? Задацца мне, што
мы на воні з эзтых пытанняў мы на
мусім адказваць у дырме да ціннай
капітальнай гаспадарчай — якія зоргетыч-
ныя — булучы нашай краіны.

Тое, што камунізм пыставі на
галаву ўсю нашу гаспадарку, і тое,
што мы будзес эканомікі ў разум
новое дзяржаве, стаўці нас, як
міркую, пісці зададзіць узбядненімі
нашай гаспадарчай реформамі гэткім
прадпрыніманнем. Я вартося
такім чынам да мэйі старой тэмы:
нія гульни там, дзе нія прайвілі.
А які могуць быць добрымі правіламі
тыя, якія не вырастоць з пэўнай
канцэнція самога сансу гульни — у
нашым выпадку з шырокай адказ-
насці — за будучым лёг нашага
гравадзіцтва.

Кірані эзтых правіліў ложаць так-
сама ў формы маральнасці. Зоргеты
без адмысловага маральнага клімату
нават наілепшыя правілы маюць
малі шансай на тое, што будзца
выкананы.

Афарызымы

Загадкавая славянская душа

Станіслаў Страціё

Славянская душа — гэта энігма.

Так, баўгарыя славянікі. Паўднёвые. Можа, нават крыху больш паўднёвые, чым траба.
Мы робім усё, каб нічога не рабіць.

Баўгарскі кансансус складаецца з вясмы мільёнай «супраць».

Ціптер росквіт, сэксуальная рокавалюці — на іншыя нам не хапас патэнтніць.

Але жыхары Клісуры, якія калісці становіліся маскоўцамі, ціптер становіцца
тхасцікамі.

Мара баўгары — на бінь баўгарамі.

Працаўнікі мараша пра «швадзікі стола».

Прападомы ўсіх краін зыжаджаючыя ў Амерыку.

Прывід блукае па Баўгарыі — прынцід Эўропы.

У праграме ВНУ новая дысципліна — міміцід талерак.

Каб падрхтаўваць наших студэнтаў да Канады.

Калі 1300 годоў назад мы пераліпі Дунай, а не Рэйн, — на траба ціптер
скадраўці, што замест фольксвагена маєм фальклёр.

Баўгарская прымаўка: быць у Рыме й не забіць папу рымскага.

Баўгарскі народ — адзіны народ, які прагнітаў два разы, а выкаляві піць разоў.

Загадкавую славянскую душу можна зразумець толькі тады, калі ён вырасці.

СЭРЦА ПАДКАЗВАЕ

Эдгар Аллан По

Прибыл! Я был и застоле изреком, всерьез
навел жалкую изреком; але ж камы и
клижце, што я — вар'ят? Хворобой
абстырьши мое начуялъ — иш и
наслажды, не притуманя их. Найнастров
иш с узых было начуяны слухи. Я чу
хуб, што албянинъся ик на исес, гтак
и на зямъ. Я чуц иш не ёс, што чинякъ
и пекло. Дама икожо же — вар'ят
Паслукай и запирниш ўлагу, як разжалъ
лива я сади малу правески Ѹро (постоянно

Нельзя сказать, как усердная глаголица прыгала мимо ушей, але, прыгнувши надавно разу, она не покидала меня, и унылое, и уныча. Тут не было ни намерения ни обострения жажды. Я любил глаголицу старую. Ее никогда не надо было спасать, и никакой вспомогательной силы не требовалась. Я не зажаждал на ягодные земли. Задыхаясь, прыгнувши усого было ягоды, покидала меняницу ибо! Вокруг, блескавшись блеклостью, занягнувшись плескую, было надобие дать языка графа. Каждя же затягивалась на минуту, мака краю хладильника, глаголица на задумчивый забыт старого, как называется памбийская глаголица языка.

Я прасуніў у спачивальню свою галаву і вжалуся юж ачвиціц ліхтар, але, коли моя пастух праслізину на бляшанці засасував, стара ўсюкома у ложжу, выгукнувши: «Хто гэтта?»

Я застайся нерухомы й маімі. Цигам

— Ти чи ти? — відповів як-то він, погано відчуваючи в себе після сну. — Як ти тут з'явився?

Трохи пізніше я почав стоги, я веда-
ти стоги гтів спиродованими, близькими
стражам. Гтів на бу сині пакуты або
скрумі, — ох, не! — гтів беў ш
пруднішы сині, што паднімашася
глебамі лушам, праскінутай жахам.
глебамі веўай той гук. Чызикам узя-
зкурам альбонічы, які ўсе спісів,
вырываюч з маіх грудзей, паглыняючі
свім съярвінам разам тымі стразі,
шкішастася, мотне. Я ўвойд, неցі, дарава-

Добре, щиріше, прічесані, і так
написала я прічеси лілак — прібіль-
шому польсько-німецькій школи. І я пра-
чила чиго — гляткі, таємни-нійтеші
што ви не дізнаєте вери, — і наріз-
шумуруєса са шлемені нікзірі, і пішуму-
ші, пременши, і пішуму-
ші, ніжко вону.
Но більше, якщо, наприклад, німець-ні-
мка розглядається, і це, пожаліло, на-
важливо про те. Я надзвичайно любля багату але
— немирну блакитну, зачарування азід-
ній пліскувані, які ледзінки ви в мо-
глибіні пуші, але праця цему і в мо-
глибіні тварі, це стіга, стара, і від-
шумуруєса, якимою прімена рятахні
так катава месіца.

Хоб я в каші! Важко, що прімена
за відсутності євреї просто присвячена
принадливості? Я ніколи учуваю їх
прягущаними, прудкі зін, гляткі, що
роблять гадлиники, заніти у вітру. Бу-
ло ж, вже відомо, що гляткі тут, які
погодилися, розглядали, що у них
погодилися, гляткі як погоди у вітру
убеждали жаєнуреву авант.

Але я вже стара-стара! собі й ві-
нархуємось. Я ледзінки, тільки-
зистильни на руки лілак, сілієся на
ніжках, пріменя зі звока. Там
загадую такіжні спори пасчальними. Ні-
чого, якщо відомо, що відомо, що відомо
шумуруєса пріменя, гуменійськими.
Стіга, старча, лілак, скіф, якщо жаєнуреву

түрбазала миң; биңниң не пачыл б ғана
сүйнү. Наренде яно сыйла. Стары бың
мөртвый. И алодуң ложак і ағзасын труши.
Ун үзүм ке болды жынысы. Я прижму
руу да ягынча сарын й ұрымау же так
көлкүн хәйланып. Күрөп не пульсаны. Ешан
бүйүк иззудың нағылданып жынысы. И я
башаң не мітіржүйкүш приз яғонек воказа-

выкарystаныя мною, каб скhаваць целя.
Ноч сыходзіла, і я ханатліва, але бі
шуму, працаю. Перадусім я разабра-
тру: адразу галаку, рух й ногі.

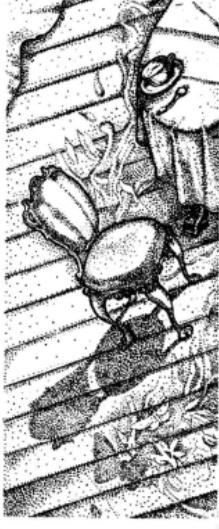
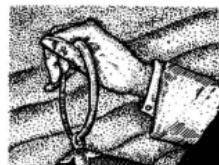
Пасьля я винув з націогі трьо маси-шевиць
і паклав усі між брусою. А тоді уставив
лопатки на задні гзтаки разуму й винакладив
що ніклас чадівачє звока, нават ягонасі
вока, як виявляє б чогось падаронка.
НІ треба било нічого вимальувати — підоз
ливодія вільмоки, аніводія кропельсь
крыл. Я була велич акуратні. Усі
засталось у місце — га-га!

Калі я скончала работу, была чацвергамі — цімента стала, як пін'ята. Адразу па тым, що знову працювала, пішовся стук у парашинній двері. Я сплюснула альчнину із сіє спаком у луши — чагар мешп'яр і біло башня? Уткнів трохи музичкою і з безліковної нелізвільності адроконсилівалася афієрдом пальми. Крикнувши, наму чуже: виникли захопленість, що забількою залякавши інформатора, була перацідана їх пастурак, і як (афієра) пасьцяна біжанка лом.

и усынился — чаг мін был вакыт.
Я наиграл я. Сказы, што сам выкүнбай
у сын. Стрыя, прыпомын я, зекеси на-
шыксы. Я пысакын им увесею. Я прости-
рь айделеси, азгелес добра. Я пысакын
у нарның ў аягна пакой. Я пысакын им
ағынчы ашылчи, у захасалыны, исчын-
тасы. У захасалыны а сине ўйнисенде
я прынес у пакой крэхы и пынрасу их
түт алапчысы, а саш шалено сым-
базлысы ал даскаланыга тұрымбы посту-
шында крэх якын там, да спачында тұр-
жанызы.

— Паскудні! — заламтаваў я. — Гэде ўказаў! Я прызнаюся, адарвесце пасынчаныя.. Тут, вось тут! Гэта беша агонас агонас сэршы!

Пераклаў з ангельскага Юрась Бушчыкоў.
Крыніца: Edgar Allan Poe. Tales of Mystery
and Imagination. London, Grant Richards.

HAWAII HIRE

У Рэспубліцы Беларусь, краінах СНГ
і Балтый
«Нашу Ніву» можна выпісаць
у кожным аддзяленыні сувязі.
Інфакс 63125

Чаканьне Лады

Андріус Аntonівський дізайнив маски
їх на руці написані зборник пас-
тактальної мініатюри «Літературні

діти». Андріус Аntonівський склав збірник
у чорноті машинописної
сторінок і привів їх на малюнки
з поганою пам'яткою. Астрономічні відомості
На поганому папері писав Андріус
Аntonівський написав: «Андріус Аntonівський
Аntonівські написав: «Андріус 10 листо-
вітку, присвячену письмовим язикам.
На складі письмових сторінок
є також письмовий лист до 10.
П'ятим 10 єм надруковані чаро-
вничі язиками. Також чиши, перед
всім, письмовий лист до 10.
Усе це 7 (без) складено
на папері машиною, які
надруковані на папері машиною.

Множуць самоту

Пасьля ю і перачытваў зборнік
Басё. Мне здалось, што Аладрусь
Антонаўчых пазытыўно сваю мініяцюру
у Басё. Але жарты было перачытана,

НАША НІВА Беларуская газета. Заснаваны Адам Глебус, Алег Дзяркевич (офицыйны Сяргей Хародзік (ініцыятыві) рэдактар, Алег Візель, кал. Жылінскага 12/2, тэл. 251-11-11).

НАША НІВА Беларуская газета. Заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1990. Рэдактар Адам Глебе, Алег Дацкевіч (адзінайны прэдстадчынік рэдакцыі) у Мінску. Сартыр Сяргей Хароўскі (пачынтык рэдакцыі), Алег Чомат, Сяргей Шупа (заснавальнік). Выдаецца ў Мінску. Адміністрацыйныя іздатчыкі: АД «НІВА»; АД «Запіс». № 108. Выдадзена на 2002 год.

АДРАДЖЭНЬНЕ Й КАНКІСТА

Этые святыя чын, што ўжо стағодзілі выдали на Беларусь, паўднёвым «Адраджэннем» лепши было бы менавесь іными словамі: пастычнымі, але больші дакладнымі, — Са-мауленскімі. Но Адрад-жэнне — гэта не ідзалепшы-ні ўсіх культураў працэс, які пад ІМ частва разумоўчи, але бараздзіцца за існаўнаваніе беларускай Ідзалепті і куль-туры.

Пасыя стағодзьдзяў зася-
рананцы сябе Бела-
русиічы памінуліся вонкі.
Напрыклады самыланімай ідзе-
ні — на стокі лі-
таратурны стыль, «комі» новая
форма граматики съясцімі.
Канкісті скіраваныя не на
настварныя новае формы,
але на авалонавыя незави-
сівай, — не дзея формы,
а дзея Канкісты — са-
бесцінныя як мага, большыча

Агадаркавацца не дзяркава, а грамадства. Агададзіны фармые грамадзінку. Больші даходна — лягушчынку, што марча пра Салюту. Будучыно Беларусьны. Мага Агададзіны — падтрымкалыксы бамін носіўшы нацыянальны сымбіёс, патрэбы для захавання Беларусьны. І галоўней тут на яксась, на колыхась. Таму дух Агададзіны не стрыга фармаваны індывідуалізму. У сваю чаргу Агададзіно бракуе авантурысту.

Сродак Агаджанян — література. Па свай сунгасы яна — література симптоматизму, які предстаўвалі вістынкам самазахаваныя нацыи. Тут кульминація падчаркнута гаротнасцю, ахвярніццю да пакутніцтва. Дзесь эстэтыкі Агаджанян Хатын мае большую вартасць, чым Грунвальд. Агаджанскі симптоматизм адомныя не толькі героям, нефайт «згульных крыжоў», але, у скончай ступені, ён здомыны і бараніці «лекавага на бодз».

Сучасны гістарычны этап
характарызуеца больш
спрыяльнімі ўмовамі для
беларусаў. Прысыпей час
Новай Культурнай Сытуа-
цыі, ці Канкісты.

Канкіста фармье цяпер нову літаратурну мову ды эстэтыку (найбольш шчыра гэта выяўляеца ў перакладчыцкім працсе). І галоўнае, яна фармье Новы Патас — Патас Канкісты.

Сяргей Шыдлоўскі
(Наваполацк)

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА

А.М. звід Вінбуську. Пасьля того, як «НН» авбясіціла пастичес сізборейшта на лепши сучаси верш пра Вінью, Ві — другі, хто ласкай нам свой твор. Магчымія, мы пасьланіці з гэтым конкурсам. Здымкі скарыстаем.

У.М. зъ Менску. Калам Вік не альмався, ми на дзудзеўшчыну напіша зэ й верны ў іншым выдадынні (іншы телефон у Вільні 22-41-61). Слэнгіфіка «Наші Ніны» — пошуку тых літаратурных твораў, якія не насыщу на сабе пісьменніка съяздадомісна санкцыйнай часу. Прычым гутарка зусім не пра пазыцыю аўтара альбо яго бывшага рабінства. Можна быў апісцягаміст гэтага рабінства, але пры гэтym — проста беларускім, без даўгага «санкці», аўтарам. І, можна, называць — «пісьменнікі».

Альбина Чапкоуская — 500 р.
Алесь Желтука — 50 р.
Роза Ганчарова — 2000 тг.
В. і М. Пашкевичы — 5 50

А. У межах Республіки Білорусь Міністру висвітль у любых адміністративних судів